

Interes a „filtry“

Reaktivitu musíme dnes považovat za inherentní výbavu, ba přímo za bytostnou součást každého (pravého) jsoucího (jsoucna). Nesmíme ji však chápat jako něco až druhotného (původně to bylo obsaženo v samotném pojmenování, neboť reakce byla chápána jako odpověď na nějakou akci zvenčí); předpokladem každé skutečné reakce (která neznamená pohromu pro příslušné „jsoucí“) je vnímavost, sensitivita, ale ta zahrnuje i jistý „interes“. Ovšem všude tam, kde najdeme vnímavost, najdeme také něco jako neschopnost vnímat, ale kromě toho i neví-li vnímat. Meze reaktivity jsou dány např. prahem vnímavosti; ale vedle toho, co zůstává pod tímto prahem (o kterém má smysl mluvit jen v souvislosti s příslušnou skutečností a jejím „působením“), je mnohé z toho, nač je určité „jsoucí“ schopno reagovat, aktivně z případného reagování větší nebo menší měrou vylučováno, zatímco naopak na něco jiného je vnímavost i reagování zaměřeno. Tedy vedle interesu na něčem (a vedle neschopnosti reagovat) je možný také desinteres. Co vlastně znamená takový aktivní desinteres? Metaforicky řečeno to znamená použití jistých „filtrů“ (dobře to známe např. z fotografování); jak takové filtry vskutku fungují, tím ovšem zůstává neobjasněno. Jediné, co odlišuje desinteres od neschopnosti se interesovat, je asi příslušná „zkušenostní“ báze, ať už jde o zkušenost individuální či sociálně a dokonce geneticky založenou.

(Písek, 121025-2.)